

Lasten vitamiini geenimuunneltua!

Olen tuore isoäiti, ja olen suorastaan pöyristynyt tiedosta, että suomalaisten lasten yleisesti käyttämä vitamiinivalmiste Sana-sol sisältää geenitekniikalla valmistettua vitamiinia. Kaikki se mitä genetiikasta tiedän (olen väitellyt evoluutiobiologiasta 1999) saa minut suhtautumaan erittäin varauksellisesti geenimuunneltuja ainesosia sisältävien tuotteiden käyttämiseen. Ymmärrän myös että eettiset perustelut voivat saada ihmiset välttämään gm-tuotteita, aivan kuten juutalaiset kieltäytyvät syömästä sikaa uskonnollisin perustein. Tietysti jokainen saa syödä mitä haluaa, mutta mielestäni kuluttajalla, varsinkin pienten lasten vanhemmilla tulee olla oikeus tietää mitä lapselleen syöttävät.

Totuus on, että emme pysty ennakoimaan geenin siirron vaikutuksia. Geenimuunneltuja bakteerikantoja käytetään yleisesti vitamiinien ja entsyymien tuotantoon, mutta tämä vanhakin tekniikka sisältää riskejä. Tryptofaani on aminohappo, joka osallistuu serotoniinin tuotantoon, ja sitä on käytetty USA:ssa ilman reseptiä nukahtamisen helpottamiseen. Tryptofaani tuotetaan geenitekniikalla muunnetussa bakteerissa. 1990-luvulla uusi bakteerikanta tuottikin sekaan aiemmin tuntematonta yhdistettä, kolmiulotteiselta rakenteeltaan poikkeuksellista tryptofaania, joka aiheutti eosinofilia-myalgia oireyhtymän. Jo erittäin pienet pitoisuudet, alle 0,01% aiheuttivat tämän tuskallisen sairauden, johon mikään hoito ei auttanut. Tautia epäiltiin mm. fibromyalgiaksi. Uuden 'lihaskipu ja valkosolurunsaus'-oireyhtymän ja geenimuunnellun tryptofaanin yhteys huomattiin sattumalta. Tämä geenimuuntelun synnyttämä aine tappoi USA:ssa 37 ja vammautti 1500.

Myrkkiasiantuntijat kehittävät näiden uusien aineiden löytämiseen vaadittavaa tekniikkaa myös Suomessa, mutta täytyykö lasten olla tietämättään koekaniineina? Fibromyalgia ja allergiat ovat lisääntyneet, mutta kuka on se ihmemies joka pystyy selvittämään asioiden yhteyden, kun tuotteita ei merkitä eikä kuluttajille kerrota tietoja?

Kaikkein ikävintä asiassa on se, että valmistajat eivät millään haluaisi kertoa totuutta siitä, miten tuote on valmistettu. Ensin asiaa yritetään vähätellä. Ei suoraan valehdella, mutta sanotaan että tuote on ei-gmo, kun lopputuotteessa ei ole bakteereita. Tämähän on EU-säädösten mukaan ok, mutta saako kuluttajalle valehdella, jos hän nimenomaan kysyy? Valmistusmenetelmää ei kerrota tuoteselosteessa, sitä eivät tiedä apteekkarit, eikä sitä kerrota edes Pharmaca Fennicassa.

solubiologi Liisa Kuusipalo, Joensuu

FT, solubiologi Liisa Kuusipalo
Pohjois-Karjalan keskussairaala
Tikkamäentie 16, 80210 Joensuu
puh. 013-171 3104, 050-547 6548
fax. 013-171 3120
sähköposti: liisa.kuusipalo@iki.fi